

Ταυτότητα και Υλικά σεναρίου	ΤΑΞΗ: Α΄
Θεματικός άξονας	Τεχνολογία
Θέμα	Έφηβοι και τεχνολογία
Τίτλος σεναρίου	«Έφηβοι στην πρίζα»
Στόχοι σεναρίου/ Μαθησιακά αποτελέσματα	<p>Οι μαθητές αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να εξετάσουν τη σχέση τους με την τεχνολογία και κυρίως με τα κινητά τους τηλέφωνα και να προβληματιστούν • να προσεγγίσουν την έννοια του διαδικτύου από διάφορες οπτικές • να ερμηνεύουν και να συνθέτουν γλωσσικά ή μη ποικίλους σημειωτικούς πόρους • να εντοπίζουν τον θεματικό άξονα των κειμένων • να εντοπίζουν τα γνωρίσματα συγκεκριμένων κειμενικών ειδών • να συσχετίζουν τις γλωσσικές επιλογές με τους επικοινωνιακούς στόχους των κειμένων • να αναπτύξουν γνωστικές και μεταγνωστικές στρατηγικές • να καλλιεργήσουν τον οπτικό γραμματισμό μελετώντας σε βάθος πολυτροπικά κείμενα • να αποκτήσουν δεξιότητες κριτικού και ψηφιακού γραμματισμού • να αναπτύσσουν διάλογο και να υποστηρίζουν ελεύθερα τις απόψεις τους • να τεκμηριώνουν την άποψή τους στηριζόμενοι σε επιχειρήματα • να καλλιεργήσουν κριτική και δημιουργική σκέψη • να συνεργάζονται αρμονικά.
Προαπαιτούμενες γνώσεις	Βασικές γνώσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών, δυνατότητα πρόσβασης στο Διαδίκτυο
Εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές	Πληροφορική
Μέθοδος/ Οργάνωση	

	<p>Η διδακτική διαδικασία εξελίσσεται στη βάση ομαδικών εργασιών. Υιοθετούνται βιωματικές στρατηγικές που επιτρέπουν την ενεργό συμμετοχή των μαθητών, την ανάπτυξη του ελεύθερου διαλόγου και προάγουν την ανακαλυπτική μάθηση.</p>
Βασικό υλικό μελέτης	<p>Κείμενα από την τράπεζα θεμάτων για τα Νέα Ελληνικά της Α΄ Τάξης του ΕΠΑ.Λ., πολυμεσικό υλικό:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ εικόνα ○ βίντεο ○ απόσπασμα ραδιοφωνικής συνέντευξης (podcast)
Εκπαιδευτικά μέσα/ εργαλεία	<p>Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, βιντεοπροβολέας</p>
Διάρκεια	<p>6 ώρες</p>
Σύντομη περιγραφή	<p>Οι μαθητές εμβαθύνουν στη σχέση τους με την τεχνολογία. Μελετούν ποικιλία κειμενικών ειδών και εργάζονται σε πλήθος δραστηριοτήτων που στηρίζονται στη διαφοροποιημένη διδασκαλία και που αφορούν στην κατανόηση και παραγωγή του προφορικού και του γραπτού λόγου, καλλιεργώντας δεξιότητες οπτικού, κριτικού και ψηφιακού γραμματισμού.</p>

Σχεδιασμός και Περιεχόμενο σεναρίου	Δραστηριότητες	Υλικό – Κείμενα αναφοράς
<p>Αφόρμηση/ Προετοιμασία</p> <p>Κατανόηση γραπτού λόγου και παραγωγή προφορικού λόγου</p> 	<p>Δίνονται στους μαθητές πέντε εικόνες και καλούνται να τις περιγράψουν και στη συνέχεια να διατυπώσουν το βασικό τους θέμα. Διατυπώνουν προφορικά τις δικές τους εμπειρίες σχετικά με τη χρήση της τεχνολογίας από μέρους τους.</p> <p><i>Κατανόηση του νοήματος των εικόνων, καλλιέργεια οπτικού γραμματισμού, κριτικής αντίληψης, σύνδεση με καθημερινά βιώματα-εμπειρίες, προσωπικές μαρτυρίες, ανταλλαγή απόψεων.</i></p>	<p>Εικόνες</p>
<p>1ο στάδιο</p> <p>Κατανόηση γραπτού λόγου και παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου</p> 	<p>Στη συνέχεια, τους δίνεται ένα κείμενο «Παιδιά και οθόνες: Ποιο είναι το όριο καταναλώσεως;»</p> <p>Χωρίζονται οι μαθητές σε ομάδες και τους δίνεται από ένα ξεχωριστό φύλλο εργασίας διαμορφωμένο σύμφωνα με τις αρχές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Τα τέσσερα φύλλα εργασίας απευθύνονται στους χαμηλής ετοιμότητας, στους μεσαίας /μέτριας και τέλος στους υψηλής ετοιμότητας μαθητές. Γίνεται μεγαλόφωνη ανάγνωση του κειμένου και σύντομη γλωσσική του εξομάλυνση. Οι ερωτήσεις, κάποιες κοινές κάποιες διαφορετικές, ζητούν από τους μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίσουν συγκεκριμένες πληροφορίες από το κείμενο και να τις αποδώσουν με δικά τους λόγια. • Να ερμηνεύσουν τις λεξικογραμματικές επιλογές του συντάκτη. • Να κατανοήσουν τη θέση του και την πρόθεσή του. (ασκ. 1,2,3,4,5) <p>Στη συνέχεια προβάλλεται ένα ολιγόλεπτο βίντεο το οποίο αποτελεί την αφορμή για ανταλλαγή απόψεων και για την ανάπτυξη ενός επικοινωνιακού διαλόγου με τους μαθητές σχετικά με τις συνέπειες από την πολύωρη χρήση των κινητών τηλεφώνων.</p> <p>Το στάδιο αυτό ολοκληρώνεται με γραπτή δραστηριότητα παραγωγής λόγου σε συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο (ασκ.6) για την οποία οι μαθητές εργάζονται ατομικά.</p> <p><i>Κατανόηση κειμένου και επιμέρους νοημάτων, παράθεση βασικών ιδεών, διερεύνηση γλωσσικών επιλογών και σύνδεσή τους με τους επικοινωνιακούς στόχους, διατύπωση αξιολογικών κρίσεων, παραγωγή προφορικού λόγου, διαφοροποιημένες γραπτές δραστηριότητες.</i></p>	<p>«Παιδιά και οθόνες: Ποιο είναι το όριο καταναλώσεως;»</p> <p>Φύλλο εργασίας 1 Φύλλο εργασίας 2 Φύλλο εργασίας 3 Φύλλο εργασίας 4</p> <p>« Η ζωή είναι έξω από τις οθόνες» https://www.youtube.com/watch?v=io4XIAfovl4</p>

<p>2ο στάδιο</p> <p>Κατανόηση γραπτού λόγου και παραγωγή γραπτού λόγου</p> 	<p>Οι μαθητές παρακολουθούν ένα ολιγόλεπτο βίντεο και αφηγούνται όσα παρακολούθησαν, καταλήγοντας σε συμπεράσματα σχετικά με τα μηνύματα που προβάλλει.</p> <p>Κατόπιν, εργάζονται σε μικτές ομάδες πάνω στο δεύτερο κείμενο που τους δίνεται Έφηβοι στην πρίζα. Γίνεται μεγαλόφωνη ανάγνωση και μοιράζονται στις ομάδες τρία φύλλα εργασίας. Οι εργασίες στα φύλλα εργασίας ζητούν από τους μαθητές να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίζουν πληροφορίες μέσα από το κείμενο και να το κατανοήσουν. • Να εντοπίζουν κειμενικά σχήματα και να κατανοούν τη λειτουργικότητά τους, αξιολογώντας τα σε συνάρτηση με τους εκάστοτε επικοινωνιακούς στόχους και το κειμενικό είδος. • Να διερευνήσουν την έννοια του διαδικτύου σε άσκηση βασισμένη στο μοντέλο Frayer. • Να παραγάγουν γραπτό λόγο επιχειρηματολογώντας για τη χρήση των κινητών μέσα στο σχολείο. 	<p>Are you lost in the world like me? https://www.youtube.com/watch?v=VASyWEuqFd8</p> <p>Κείμενο «Έφηβοι στην πρίζα»</p> <p>Φύλλο εργασίας 1 Φύλλο εργασίας 2 Φύλλο εργασίας 3</p>
<p>3ο στάδιο</p> <p>Κατανόηση προφορικού λόγου και παραγωγή προφορικού & γραπτού λόγου</p> 	<p>Στη συνέχεια οι μαθητές/μαθήτριες έχοντας στο νου τους το εννοιολογικό σχήμα που συμπλήρωσαν για το Διαδίκτυο ακούν απόσπασμα από τη ραδιοφωνική συνέντευξη (podcast) της ψυχολόγου Αλ. Καππάτου-</p> <p><u>«21/1/2023 Δήλωση της Αλεξάνδρας Καππάτου στο ράδιο Alpha 989, στον Κώστα Αλατζά, για τη χρήση των ηλεκτρονικών συσκευών (Κινητών, Tablet, Η/Υ κ.τ.λ)» που σχετίζεται με το εξεταζόμενο θέμα.</u> Τους δίνονται δύο ξεχωριστά φύλλα εργασίας, τα οποία επεξεργάζονται κατά ομάδες. Οι ερωτήσεις επικεντρώνονται ώστε οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσουν το πρόβλημα που τίθεται και τις απόψεις της ψυχολόγου. • Να συσχετίσουν τα κειμενικά σχήματα με τη θέση της ομιλήτριας. • Να καλλιεργήσουν δεξιότητες ψηφιακού γραμματισμού εξετάζοντας νέα κειμενικά είδη (ψηφιακή συνέντευξη: podcast). <p><i>Διαφοροποιημένες δραστηριότητες, εμβάθυνση σε έννοια, επαφή με διαφορετικά κειμενικά είδη, έκφραση απόψεων, σύγκριση στάσεων κατανόηση προφορικού λόγου, κτήση δεξιοτήτων πολυγραμματισμού.</i></p>	<p>Ραδιοφωνική εκπομπή https://akappatou.gr/radiofonikes-synenteykseis/</p> <p>Φύλλο Εργασίας 1 Συνέντευξη</p> <p>Φύλλο Εργασίας 2 Συνέντευξη</p>

	<p>Ολοκληρώνοντας το 3^ο στάδιο, εφαρμόζεται η στρατηγική cubing. Οι εργασίες διαφοροποιούνται και καλύπτουν ολόκληρη τη θεματική ενότητα από διαφορετικές οπτικές και οι μαθητές αναλαμβάνουν διάφορους ρόλους. Οι μαθητές δουλεύουν ατομικά, ρίχνοντας τον κύβο και εκτελώντας την εμφανιζόμενη δραστηριότητα, με τη δυνατότητα, όμως, αν δεν τους αρέσει, να ρίξουν τον κύβο άλλη μία φορά. Στο τέλος οι εργασίες διαβάζονται στην ολομέλεια της τάξης.</p> <p><i>σύνθεση, δημιουργική γραφή</i></p>	Cubing
<p>4ο στάδιο (αξιολόγηση- ανατροφοδότηση)</p> <p>Μαθητές/Μαθήτριες</p> <p>Εκπαιδευτικός</p>	<p>Για την αξιολόγηση των μαθητών υιοθετείται μια ολιστική προσέγγιση, διαμορφωτική και τελική στη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας και υλοποιείται σε ατομικό και σε ομαδικό επίπεδο. Ατομικά αποτιμάται η συμμετοχή των μαθητών στο διάλογο, η διατύπωση των προσωπικών τους απόψεων, ενδεικτικών της κριτικής τους αντιληπτικότητας, και η απόκρισή τους σε ερωτήματα που αφορούν στην κατανόηση των κειμένων και των βασικών τους ιδεών. Επιπλέον, αξιολογείται η συνεργασία με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας και η συμμετοχική διάθεση των μαθητών μέσα από τις ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες που υλοποιούνται στην σχολική τάξη. Σε ομαδικό επίπεδο αντικείμενο της αξιολόγησης είναι το τελικό προϊόν της εργασίας των μαθητών, ως αποτέλεσμα της συνθετικής τους ικανότητας και της δημιουργικής τους σκέψης.</p> <p>Επίσης, λαμβάνει χώρα η αυτοαξιολόγηση των μαθητών, οι οποίοι αξιολογούν τις γραπτές και προφορικές εργασίες τους με βάση σαφώς προκαθορισμένα κριτήρια:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ την τεκμηρίωση και ορθή επιχειρηματολογία ○ τη φαντασία και τη δημιουργικότητα ○ την ορθότητα στη λεκτική διατύπωση ○ την κατανόηση των βασικών ιδεών ○ την κατάκτηση των γλωσσικών φαινομένων ○ την κατανόηση των ποικίλων κειμενικών ειδών και των χαρακτηριστικών τους. <p>Τέλος, οι μαθητές ετεροαξιολογούνται, και πάλι στη βάση συγκεκριμένων και σαφών κριτηρίων, αποτιμώντας τις εργασίες των συμμαθητών τους. Διατυπώνουν τη συμφωνία ή τη διαφωνία τους, επισημαίνουν τα θετικά σημεία και τις αστοχίες, προσφέροντας μια νέα κριτική ματιά που θα ανανεώσει την προσωπική οπτική και θα ανοίξει το δρόμο σε νέα γνωστικά μονοπάτια και την ανάπτυξη ποικίλων γραμματισμών.</p> <p>Αυτοαξιολόγηση εκπαιδευτικού Καθ' όλη τη διάρκεια του σεναρίου ο εκπαιδευτικός είναι σε διαδικασία ανατροφοδότησης, ώστε να ελέγχει αν το σενάριο και οι δραστηριότητες:</p>	

**Μαθητές/μαθήτριες
και Εκπαιδευτικός**

- εξυπηρετούν τους γενικούς σκοπούς και στόχους σύμφωνα με το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών για την Α΄ Τάξη Λυκείου.
- εκπληρώνουν τους μαθησιακούς στόχους που έχουν τεθεί και φέρνουν τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα
- ανταποκρίνονται στο προφίλ των μαθητών και στις διαφορετικές τους ανάγκες, προάγοντας τη διαφοροποιημένη διδασκαλία
- αξιοποιούν ποικίλο αυθεντικό υλικό, προφορικό και γραπτό, προκειμένου να επιτευχθεί η βιωματική εμπλοκή των μαθητών
- επιτρέπουν τη χρήση των νέων τεχνολογιών, οι οποίες εκσυγχρονίζουν το μάθημα, το καθιστούν πιο ενδιαφέρον και καλλιεργούν τις ψηφιακές δεξιότητες των μαθητών
- αναδεικνύουν σύγχρονες παιδαγωγικές μεθόδους (βιωματική, διερευνητική, ανακαλυπτική, ομαδοσυνεργατική) που εξασφαλίζουν την αυτενέργεια των μαθητών και την ενεργό συμμετοχή τους
- παρέχουν τις απαραίτητες οδηγίες και χαρακτηρίζονται από σαφήνεια για την απρόσκοπτη εργασία των μαθητών
- διεξάγονται ομαλά μέσα στους προβλεπόμενους χρόνους με απόλυτη αλληλουχία και ροή
- εξασφαλίζουν ασφαλές για τους μαθητές περιβάλλον ελεύθερης έκφρασης και συνθήκες ενθάρρυνσης της μεταξύ τους συνεργασίας και αλληλεπίδρασης
- δίνουν την απαραίτητη ανατροφοδότηση στους μαθητές για τη συνέχιση ή τροποποίηση των ενεργειών τους.

Ο εκπαιδευτικός μαζί με τους μαθητές αποτιμούν τη διαδικασία μέσα από ανοιχτή επικοινωνιακή συζήτηση. Ανταλλάσσουν απόψεις, επισημαίνοντας τόσο τα θετικά σημεία του σεναρίου και όσα οφέλη αποκόμισαν από αυτό όσο και τις αδυναμίες ή τις παραλείψεις/αστοχίες που έχουν εντοπίσει. Συγκεφαλαιώνουν βασικές πτυχές του εξεταζόμενου θέματος που είναι πολυδιάστατο. Παράλληλα με τη μαθησιακή διαδικασία, οι υλοποιούμενες δράσεις συνδράμουν ουσιαστικά τη διεργασία επωφελούς αναστοχασμού και ανατροφοδότησης για ενεργή και αποτελεσματική μάθηση. Οι μαθητές εξωτερικεύουν σκέψεις και συναισθήματα για την περίοδο που διανύουν. Ο εκπαιδευτικός καθοδηγώντας και ενισχύοντας τους μαθητές, αφορμάται από τα ενδιαφέροντα και τους προβληματισμούς τους και επιχειρούν από κοινού τη συνδιαμόρφωση ενός θετικού παιδαγωγικού κλίματος. Η διδακτική πράξη είναι μια δυναμική διαδικασία στη διάρκεια της οποίας επιδέχεται η διαφοροποίηση και αναθεώρηση της αρχικής στοχοθεσίας με κοινή συμμετοχή του εκπαιδευτικού και των μαθητών ανακαλύπτοντας νέες διαστάσεις του θέματος της εφηβείας.

--	--	--

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κείμενο 1

Μη λογοτεχνικό κείμενο

Παιδιά και οθόνες: Ποιο είναι το «όριο κατανάλωσης»

Το κείμενο του Χαράλαμπου Νικολόπουλου δημοσιεύτηκε στις 8.2.2019 στον ιστότοπο ygeiastou.gr / Το site για την καλή Υγεία, την σωστή Διατροφή και την Ευεξία ([προσπέλαση στις 5.4.2021](#)). Εξετάζει τη σχέση των εφήβων με τον κόσμο της τεχνολογίας και αναζητά τη χρυσή τομή στο ημερήσιο χρονικό όριο ενασχόλησής τους με αυτή. (διασκευή)

Αλιεύουμε τίτλους από γνωστές εφημερίδες και περιοδικά του πλανήτη που περιγράφουν ικανοποιητικά το θέμα. «Γιατί τα μέσα ενημέρωσης μπορεί να είναι κακά για την υγεία του παιδιού σας», έγραψε το Time. «Τα παιδιά γίνονται πιο παχύσαρκα, πιο άρρωστα: οι ειδικοί κατηγορούν το έτοιμο φαγητό αλλά και τα βιντεοπαιχνίδια», ήταν το θέμα των Sunday Times. Ενώ, οι Times της Νέας Υόρκης επεσήμαναν ότι «οι οθόνες επιβαρύνουν τον εγκέφαλο των παιδιών». [...]

Δεν υπάρχει αμφιβολία! Η λελογισμένη χρήση¹ των νέων τεχνολογιών είναι απαραίτητη και βοηθάει στην ανάπτυξη των παιδιών ως μελών μιας κοινωνίας και ενδεχομένως επιδρά θετικά στην καλλιέργεια της ευφυΐας τους. Όμως, η υπερβολική χρήση τεχνολογικών μέσων υπονομεύει την υγεία και των παιδιών και των εφήβων. Ξεκάθαρα. Κάθε ηλικία έχει τις δικές της προτιμήσεις, όλες, όμως, λειτουργούν

επιβαρυντικά στη σωματική και ψυχική υγεία, όταν υπερβαίνουν τα όρια. Τα παιδιά χρησιμοποιούν περισσότερο τάμπλετ και παιχνιδιομηχανές, οι έφηβοι κοιμούνται και ξυπνούν με το κινητό τους δίπλα τους, οι νέοι (εκεί γύρω στα 18) περνούν άπειρες μπροστά στο λάπτοπ βλέποντας σειρές. [...]

Ποια είναι, λοιπόν, η εναλλακτική πρόταση; Σίγουρα δεν είναι να πετάξετε την κονσόλα και να αποσυνδέσετε τα πάντα. Ούτε να κατασκοπεύετε τα παιδιά σας, αλλά ούτε να παρακολουθείτε κρυφά τη σελίδα τους στο Facebook ή στο Instagram. Η δαιμονοποίηση² της τεχνολογίας μπορεί να επιφέρει τα αντίθετα αποτελέσματα στη ζωή τους.

Η πρόταση είναι να υπάρχει ισορροπία μεταξύ του χρόνου που περνάνε μπροστά σε μια οθόνη και του χρόνου που δαπανούν για άλλες δραστηριότητες. Ας θεωρήσουμε αυτόν τον λόγο 1:2. Δηλαδή δύο ώρες εκτός για κάθε μια ώρα εντός. Το εκτός δεν είναι υποχρεωτικό να είναι εκτός σπιτιού. Μπορεί να είναι ένα οικογενειακό δείπνο, στο οποίο τα παιδιά θα παρακινούνται να μιλήσουν. Μπορεί να είναι το διάβασμα ενός βιβλίου ή η ακρόαση ραδιοφώνου ή η ένα επιτραπέζιο παιχνίδι. Θυμηθείτε, αυτά τα παιδιά περνούν πολλές ώρες την ημέρα συνδεδεμένα και βρίσκονται σε συνεχή επαφή με φίλους μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, γραπτών μηνυμάτων κ.λπ. Αυτή είναι η κοινωνική ζωή τους και δεν μπορείτε να τους την αρνηθείτε. Μπορείτε όμως να βάλετε κάποια όρια και ταυτόχρονα να τους δείξετε τις εκπαιδευτικές όψεις της τεχνολογίας. Όπως για παράδειγμα, πώς μπορούν να κάνουν καλύτερα και πιο διασκεδαστικά μια σχολική εργασία. Κρατήστε, όσο ακόμη είναι μικρά, αυτήν τη χρυσή σταθερά. Θα αποδώσει καρπούς, όταν θα μεγαλώσουν και θα είναι μπροστά σε μια οθόνη υπολογιστή 8 και 10 ώρες εκ των πραγμάτων (στο γραφείο λ.χ.).

Φύλλο Εργασίας (Ομάδα 1)

1. Με ποια αφορμή γράφεται το παραπάνω άρθρο;
  2. Ποια παραδείγματα κακής χρήσης της οθόνης αναφέρονται στο κείμενο;
  3. Ποια χαρακτηριστικά του άρθρου ως κειμενικού είδους εντοπίζετε στο κείμενο;
-

4. Να αντικαταστήσετε τις παρακάτω λέξεις με άλλες συνώνυμες.

υπονομεύει

υπερβαίνουν

5. Στις παρακάτω φράσεις του κειμένου γίνεται μεταφορική χρήση της γλώσσας. Να τις αντικαταστήσετε με άλλες στις οποίες γίνεται κυριολεκτική χρήση της γλώσσας, ώστε να δηλώνεται το ίδιο νόημα.

Αλιεύουμε τίτλους

Θα αποδώσει καρπούς

6. Σε ένα άρθρο στην ιστοσελίδα του σχολείου σας, να προτείνετε στους συμμαθητές σας επικοινωνητικούς τρόπους αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου αντί της πολύωρης ενασχόλησής τους με τα κινητά και τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Φύλλο Εργασίας (Ομάδα 2)

1. Ποιες συμβουλές δίνει προς τους γονείς ο συντάκτης του κειμένου;
2. Η τελευταία παράγραφος του κειμένου αναπτύσσεται με παραδείγματα. Να τεκμηριώσετε τη διαπίστωση αυτή, εντοπίζοντας ένα παράδειγμα μέσα σ' αυτή.
3. Ποια χαρακτηριστικά του άρθρου ως κειμενικού είδους εντοπίζεται στο κείμενο;
4. Να αντικαταστήσετε τις παρακάτω λέξεις με άλλες συνώνυμες.

υπονομεύει

υπερβαίνουν

5. Στις παρακάτω φράσεις του κειμένου γίνεται μεταφορική χρήση της γλώσσας. Να τις αντικαταστήσετε με άλλες στις οποίες γίνεται κυριολεκτική χρήση, ώστε να δηλώνεται το ίδιο νόημα.

Αλιεύουμε τίτλους

Θα αποδώσει καρπούς

6. Σε ένα άρθρο στην ιστοσελίδα του σχολείου σας, να προτείνετε στους συμμαθητές σας επικοινωνητικούς τρόπους αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου αντί της πολύωρης ενασχόλησής τους με τα κινητά και τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Φύλλο Εργασίας (Ομάδα 3)

1. Πότε και με ποιον τρόπο οι οθόνες επιδρούν θετικά στα παιδιά σύμφωνα με το κείμενο;

2. Στις δύο τελευταίες παραγράφους του κειμένου χρησιμοποιείται το β' πληθ. ρηματικό πρόσωπο. Σε ποιους απευθύνεται και σε τι εξυπηρετεί σε σχέση με την πρόθεση του συντάκτη;

3. Ποια χαρακτηριστικά του άρθρου ως κειμενικού είδους εντοπίζεται στο κείμενο;

4. Να αντικαταστήσετε τις παρακάτω λέξεις με άλλες συνώνυμες.

υπονομεύει

υπερβαίνουν

5. Στις παρακάτω φράσεις του κειμένου γίνεται μεταφορική χρήση της γλώσσας. Να τις αντικαταστήσετε με άλλες στις οποίες γίνεται κυριολεκτική χρήση, ώστε να δηλώνεται το ίδιο νόημα.

Αλιεύουμε τίτλους

Θα αποδώσει καρπούς

6. Σε ένα άρθρο στην ιστοσελίδα του σχολείου σας, να προτείνετε στους συμμαθητές σας επικοινωνητικούς τρόπους αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου αντί της πολύωρης ενασχόλησής τους με τα κινητά και τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Φύλλο Εργασίας (Ομάδα 4)

1. Να ερμηνεύσετε τον τίτλο του κειμένου σε σχέση με το περιεχόμενό του.

2. Τι δεν πρέπει να κάνουν οι γονείς σύμφωνα με τους ειδικούς προκειμένου να προστατεύσουν τα παιδιά τους από την κακή χρήση του διαδικτύου;

3. Ποια χαρακτηριστικά του άρθρου ως κειμενικού είδους εντοπίζεται στο κείμενο;

4. Να αντικαταστήσετε τις παρακάτω λέξεις με άλλες συνώνυμες.

υπονομεύει

υπερβαίνουν

5. Στις παρακάτω φράσεις του κειμένου γίνεται μεταφορική χρήση της γλώσσας. Να τις αντικαταστήσετε με άλλες στις οποίες γίνεται κυριολεκτική χρήση, ώστε να δηλώνεται το ίδιο νόημα.

Αλιεύουμε τίτλους

Θα αποδώσει καρπούς

6. Σε ένα άρθρο στην ιστοσελίδα του σχολείου σας, να προτείνετε στους συμμαθητές σας επικοινωνητικούς τρόπους αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου αντί της πολύωρης ενασχόλησής τους με τα κινητά και τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Κείμενο 2

Έφηβοι στην πρίζα

Το παρακάτω κείμενο είναι απόσπασμα από άρθρο που έχει δημοσιεύσει ο Άθως Δημουλάς στην ιστοσελίδα <https://www.kathimerini.gr> στις 28 Ιανουαρίου 2019 και αναφέρεται στη σχέση εξάρτησης που έχουν αναπτύξει οι έφηβοι με το κινητό τους τηλέφωνο.

Πριν από περίπου δέκα με δώδεκα χρόνια, ο κόσμος άλλαξε. Ο κόσμος των κινητών τηλεφώνων, έστω. Κυκλοφόρησαν τα iPhone και το σύστημα Android³, η οθόνη αφής αντικατέστησε τα παραδοσιακά πλήκτρα, η σύνδεση στο ίντερνετ έγινε δεδομένη πολυτέλεια και τα social media⁴ εξελίχθηκαν σε ένα παγκόσμιο σπίτι. Κάπως έτσι τα 122 εκατ. τηλέφωνα που πουλήθηκαν το 2007 έφτασαν μία δεκαετία αργότερα στο 1,5 δισεκατομμύριο. Είναι τα χρόνια που τα παιδιά που γεννήθηκαν στην αυγή της νέας χιλιετίας αποκτούσαν την πρώτη τους προσωπική συσκευή.

Είναι η γενιά των σημερινών εφήβων, την οποία οι κοινωνιολόγοι ονομάζουν Generation Z⁵ (ως συνέχεια της Generation Y⁶, των περιβόητων Millennials) ή i Generation, με το «i» να λειτουργεί για προφανείς λόγους ως σύμβολο αυτής της εποχής. Είναι η πρώτη γενιά που δεν έχει μνήμες από έναν κόσμο χωρίς ίντερνετ, είναι τα παιδιά που έμαθαν από νωρίς πώς είναι να χτυπάει ένα κινητό τηλέφωνο στο σπίτι, που εξοικειώθηκαν από μικροί με τις οθόνες και σήμερα διαμορφώνουν την προσωπικότητά τους μέσα από τα προφίλ τους στα social media.

Την ίδια ακριβώς στιγμή που τα «έξυπνα» τηλέφωνα άρχισαν να εξαπλώνονται, ας πούμε στο τέλος της προηγούμενης και στην αρχή της τρέχουσας δεκαετίας, άρχισε να παρατηρείται και μια σημαντική αλλαγή στη συμπεριφορά των εφήβων. Μια αμερικανική έρευνα, που βρίσκεται σε εξέλιξη εδώ και δεκαετίες εξετάζοντας τις συνήθειες και τα χαρακτηριστικά αυτών των ηλικιών, παρουσίασε μια σειρά από πολύ εντυπωσιακά ευρήματα. Φαίνεται, λοιπόν, ότι οι σημερινοί έφηβοι βγαίνουν έξω πολύ

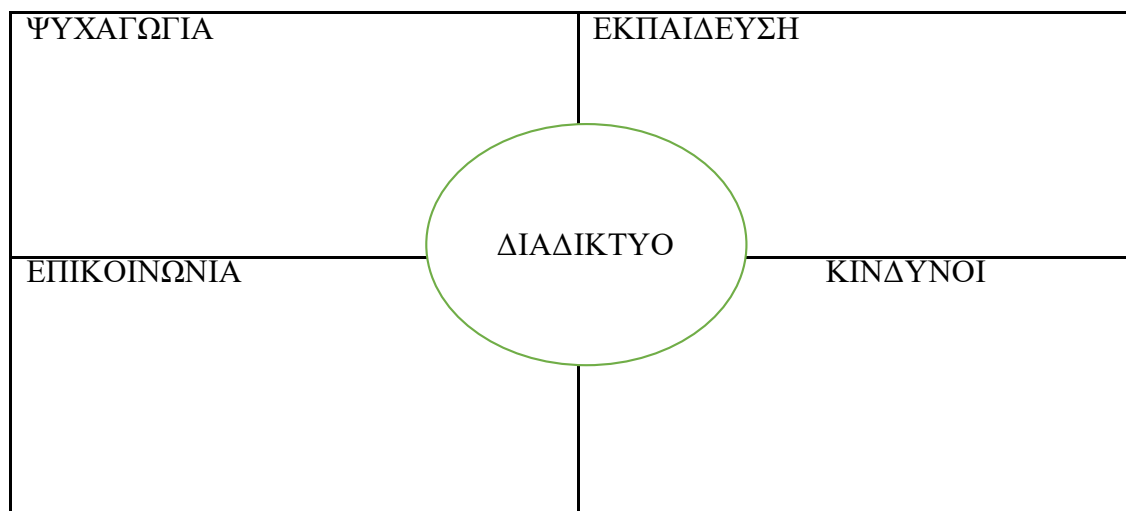

λιγότερο, δεν επιδιώκουν τις κοινωνικές συναναστροφές, αλλά ούτε και την ανεξαρτησία τους από την πατρική οικογένεια, ενώ εμφανίζονται απρόθυμοι να εμπλακούν συναισθηματικά μεταξύ τους.[...]

Εν τω μεταξύ, η ζωή έχει μεταφερθεί στα smartphones⁷ σε όλα τα επίπεδα. Το bullying⁸ που παρατηρούνταν ως μάστιγα στα σχολεία τις προηγούμενες δεκαετίες συμβαίνει πλέον στα social media: cyberbullying⁹, η εκδοχή του εκφοβισμού προσαρμοσμένη στις οθόνες. Μια πρόσφατη αμερικανική έρευνα (Pew Research Center) κατέδειξε ότι το 59% των εφήβων έχουν υποστεί έστω και μία φορά κάποιου είδους bullying στο διαδίκτυο – συχνότερες είναι οι λεκτικές επιθέσεις και η διάδοση ψευδών φημών. Είναι μάλλον αυτονόητο τι μπορεί να προκαλέσει κάτι τέτοιο σε ένα παιδί: από ένα επιφανειακό αίσθημα μειονεξίας μέχρι κοινωνικό αποκλεισμό.[...]

Φύλλα εργασίας (Ομάδα 1)

1. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά και οι συνήθειες των σύγχρονων εφήβων σύμφωνα με το κείμενο;
2. Να ερμηνεύσετε τον τίτλο του κειμένου σε σχέση με το περιεχόμενό του.
3. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα

4. Στις παρακάτω φράσεις του κειμένου γίνεται μεταφορική χρήση της γλώσσας. Να τις αντικαταστήσετε με άλλες στις οποίες γίνεται κυριολεκτική χρήση της γλώσσας, ώστε να δηλώνεται το ίδιο νόημα.

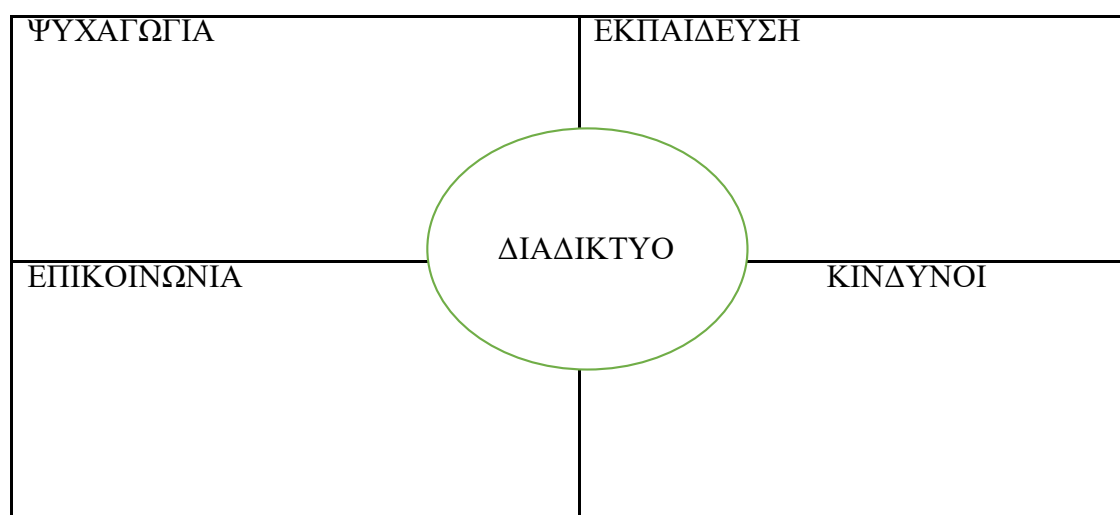
αυγή της νέας χιλιετίας

Το bullying¹⁰ μάστιγα στα σχολεία

5. Να επιχειρηματολογήσετε γιατί τα κινητά πρέπει να απαγορεύονται μέσα στο σχολικό χώρο.

Φύλλο εργασίας (Ομάδα 2)

1. Ποια είναι η ιδιαιτερότητα της Generation Z σε σχέση με τους εφήβους άλλων εποχών;
2. Ποιες είναι οι μορφές που μπορεί να πάρει ο ψηφιακός εκφοβισμός και ποιες συνέπειες αναφέρονται στο κείμενο;
3. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα.

4. Στις παρακάτω φράσεις του κειμένου γίνεται μεταφορική χρήση της γλώσσας. Να τις αντικαταστήσετε με άλλες στις οποίες γίνεται κυριολεκτική χρήση της γλώσσας, ώστε να δηλώνεται το ίδιο νόημα.

αυγή της νέας χιλιετίας

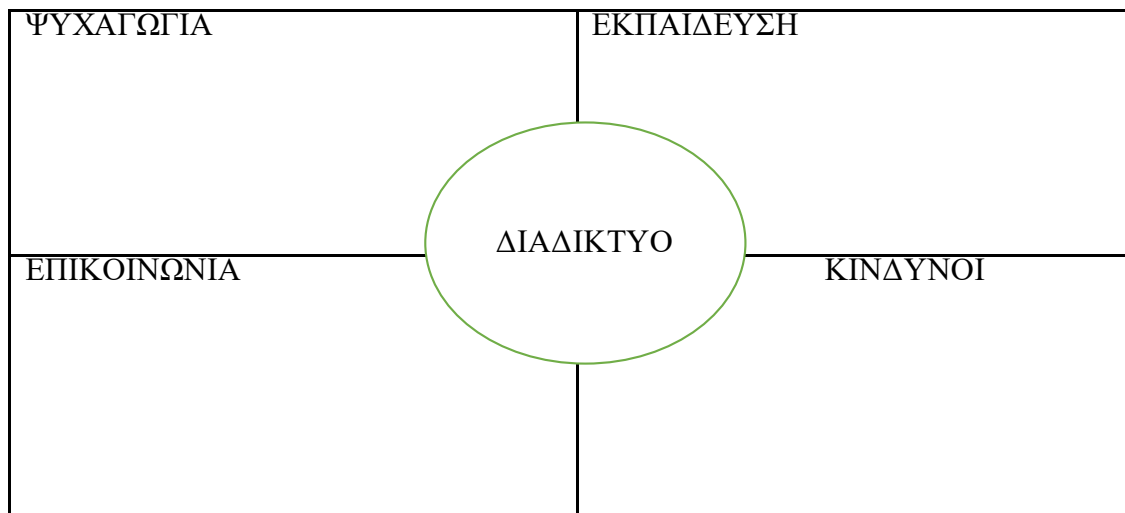

Το bullying¹¹ μάστιγα στα σχολεία

5. Να επιχειρηματολογήσετε γιατί τα κινητά πρέπει να απαγορεύονται μέσα στο σχολικό χώρο.

Φύλλα εργασίας (Ομάδα 3)

1. Να ερμηνεύσετε την παρακάτω φράση του κειμένου:
τα social media ¹² εξελίχθηκαν σε ένα παγκόσμιο σπίτι
2. Ποια στοιχεία του κειμένου δικαιολογούν τον τίτλο του;
3. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα

4. Στις παρακάτω φράσεις του κειμένου γίνεται μεταφορική χρήση της γλώσσας. Να τις αντικαταστήσετε με άλλες στις οποίες γίνεται κυριολεκτική χρήση της γλώσσας, ώστε να δηλώνεται το ίδιο νόημα.

αυγή της νέας χιλιετίας

Το bullying¹³ μάστιγα στα σχολεία

5. Να επιχειρηματολογήσετε γιατί τα κινητά πρέπει να απαγορεύονται μέσα στο σχολικό χώρο.

PODCAST

Φύλλο εργασίας 1

1. Ποιο γεγονός συνέβαλε στην όξυνση του φαινομένου της υπερβολικής χρήσης των ηλεκτρονικών συσκευών από τα παιδιά σύμφωνα με την ψυχολόγο;
2. Ποιες συμβουλές προς τους γονείς δίνει η ψυχολόγος για τη λελογισμένη χρήση των κινητών;

Φύλλο εργασίας 2

1. Ποια βασικά προβλήματα προκαλεί η υπερβολική χρήση ηλεκτρονικών συσκευών από τα παιδιά;
2. Πώς ερμηνεύετε τη χρήση του α' πληθυντικού προσώπου από την ομιλήτρια; Ποια είναι η πρόθεσή της;

Δραστηριότητα Cubing

Να γίνετε δημοσιογράφοι και να καταρτίσετε ένα ερωτηματολόγιο με το οποίο να ερευνάτε την ενασχόληση των συμμαθητών σας με τα κινητά τηλέφωνα.

Να δημιουργήσετε ένα podcast στο οποίο να εκθέσετε μία θετική και μία αρνητική εμπειρία που είχατε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Να δημιουργήσετε ένα πολυτροπικό κείμενο με οδηγίες για ασφαλή χρήση του διαδικτύου με σκοπό να αναρτηθεί στον πίνακα ανακοινώσεων του σχολείου.

Να μείνετε μακριά από το κινητό σας για 24 ώρες και να εκθέσετε σε ένα podcast τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις τυχόν δυσκολίες που αντιμετωπίσατε.

Σε άρθρο στη σχολική εφημερίδα να αναλύσετε τη θετική λειτουργία του διαδικτύου στη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου. (200-250 λέξεις)

Να γράψετε τον διάλογο ανάμεσα σε έναν εκπαιδευτικό και έναν μαθητή στον οποίο επιχειρηματολογούν, αντικρούοντας ο ένας τον άλλον, για τη χρήση του κινητού μέσα στη σχολική αίθουσα.